

II. Tüsap Sağlık Zirvesi 2018'de sağıkta gelecek ve inovasyon konuşuldu

İnsan vücudunun en büyük veri platformu olduğu gelecekte değerler nasıl oluşturulacak?

Sağlığın yeniden tasarlanacağı gelecekte bu değişimde en etkin olanlar daha ilgili ve bağlantılı sağık hizmeti arayışında olan 'süper tüketiciler' olacak.

'Sağıkta Gelecek ve İnovasyon' konusunun masaya yatırıldığı II. TÛSAP Sağık Zirvesinde, TBMM Milletvekili Prof. Dr. Recep Akdağ, sağıkta başarılı olabilmenin sırrının en büyük paydaş olarak halkın alınmasında olduğunu söyledi.

Sağık sektörünün liderleri, II. TÛSAP Sağık Zirvesi için Sağık Bilimleri Üniversitesinde, 10. kez biraraya geldi. Abbott, Eczacıbaşı ve EY firmalarının katkıları ile yapılan TÛSAP Sağık Zirvesinde, sağık sektörünün geleceğine ışık tutuldu.

Sağıkta sürdürülebilirlik vizyonu ile yıl boyunca düzenlenen TÛSAP Vizyon Toplantısının çıktılarının değerlendirildiği ve bu yıl ikincisi yapılan TÛSAP Sağık Zirvesi, başta T.C. Sağık Bakanlığı Bakan Yardımcısı Dr. Şuayip Birinci, TBMM Milletvekili Prof. Dr. Recep Akdağ, İEİS Biyoteknolojik İlaç Platformu Başkanı Murat Barlas, TTGV Başkanı Cengiz Ultav, TSB Genel Sekreteri Mehmet Akif Eroğlu, DEİK Sağık İş Konseyi Üyesi Op. Dr. Genco Çetinkanat, Sağık Bilimleri Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Cevdet Erdöl, Medipol Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Sabahattin Aydın, Biruni Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Adnan Yüksel ve Üsküdar Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Nevzat Tarhan olmak üzere 60'ın üzerinde sağık sektör liderinin katılımı ile gerçekleşti. İnsan vücudunun en büyük veri platformu olduğu

gelecekte değerlerin nasıl oluşturulabileceği konusuna odaklanmak gerektiğinin vurgulandığı II. TÛSAP Sağık Zirvesinde 2050 yılında dünya nüfusunun yüzde 25'inin 65 yaşın üstünde ve pek çoğunun da sağıksız olacağı öngörüsü paylaşıldı. Kronik hastalıklara sahip kişilerin sayısı artarken bakım maliyetlerinin hükümetler, işletmeler ve bireyler üzerinde yıkıcı yük oluşturacağı belirtildi.

Günümüzde parçalardan oluşan sağık verilerinin sağlığı dijital, fiziksel ve biyolojik alanları birleştiren bir biçimde yeniden tasarlanması ile birlikte gelecekte sağık alanında değişimler olacağı ve bu değişimlerin ardında daha ilgili ve bağlantılı sağık hizmeti arayışında olan 'süper tüketicilerin' yattığı bilgisine yer verildi.

**TBMM Milletvekili Prof. Dr. Recep Akdağ:
"Kadrosu sabit olan akademisyenlerden inovasyon beklemek zor"**

TÜSAP Sağlık Zirvesinde konuşan ve sağlık sektörünün başkanı ve sürdürülebilirliği noktasında haklı en büyük paydaş olarak alınması gerektiğini ifade eden TBMM Milletvekili Prof. Dr. Recep Akdağ, Harvard Üniversitesi deneyimlerini paylaşarak kadrosu sabit olan akademisyenlerden inovasyon beklemenin zor olduğunu ifade etti. Harvard Üniversitesinin performans öncelikli yapısına dikkat çeken Akdağ, üniversitede doktora dersine girdiği bir dönemde kendisinin öğrencilere not verdiği gibi öğrencilerin de kendisine not verdiğini söyledi.

Türkiye Sağlıkta Dönüşüm Programından bahseden Prof. Dr. Recep Akdağ, Türkiye'nin bu dönüşüm ile birlikte sağlık hizmetlerine erişim anlamında yüksek başarı kaydettiğini belirtti. Sağlık geleceği konuşulurken ana hedefleri toplumun sağlığını yansıtan ana göstergelerin gelişmişliği; vatandaşın beklenti, inanç ve taleplerine cevap verme ve finansal riskten koruma olarak sıralayan Akdağ, bu hedefleri destekleyen 'sürdürülebilirlik' konusunun önemli bir etken olduğunu ve ana hedefler içinde yer alması gerektiğini vurguladı.

Evrensel sağlık kapsayıcılığı için bütçe ihtiyacının yönetimi üzerine konuşan Akdağ, sağlık bütçe açığının azaltılması için sağlıklı yaşam tarzının teşviki, önleyici tedbirlerin güçlendirilmesi ve sağlık okuryazarlığının geliştirilmesi gibi yöntemlerle sağlık ihtiyaçlarını azaltmak gerektiğini belirtti. Maliyet açısından etkinliğin artırılması ile ilgili olarak konuşan Akdağ, insan kaynağı tahsis prensipleri, yeni iş tanımları ve tam gün politikası, performans dayalı ödeme, KÖO Hizmet alımı, klinik kalite ile stratejik satınalma konularına değindi.

Sağlık alanının tamamen rekabet ortamına bırakılmayacağını ifade eden Prof. Dr. Recep Akdağ, katastrofik sağlık harcamalarının aşağı indirilmesi için özel sektörün Sağlık Bakanlığı ile birlikte çalışması gerektiğini söyledi.

Sağlıkta Gelecek ve İnovasyon Paneli T.C. Sağlık Bakanlığı Bakan Yardımcısı Dr. Şuayip Birinci'nin moderatörlüğünde gerçekleşti.

T.C. Sağlık Bakanlığı Bakan Yardımcısı Dr. Şuayip Birinci:

"Karşılanamayan finansmanın artık inovasyon üretmek gerektiğini ortaya koyuyor"

Sağlıkta gelecek ve inovasyonun gündemi ile II. TÜSAP Sağlık Zirvesinde konuşan T.C. Sağlık Bakanlığı Bakan Yardımcısı Dr. Şuayip Birinci, gelişen ve değişen teknoloji ile birlikte dünya ile entegrasyon ve karşılanamayan finansmanın artık inovasyon üretmek gerektiğini ortaya koyduğunu söyledi.

İhtiyaca yönelik inovasyon kültürü edinme konusuna da değinen Birinci, geleceğin işgücünü planlamak ve

Medipol Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Sabahattin Aydın

karmaşık düzenlemelere akılcı çözümler bulmak gerektiğini ifade etti. Erişimi kolaylaştırma ve tedavi olanaklarını geliştirme konusuna değinen Birinci, dünyada olduğu gibi Türkiye'de de kalabalık aile yapısından çekirdek aile yapısına gidildiğine ve yaşlanma konusunun bu anlamda daha fazla önem kazandığına dikkat çekti.

Sağlık Bilimleri Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Cevdet Erdöl:

"Eldeki veri madenciliği ile ülkenin sağlıkta eğitim ihtiyaçları için daha neler yapılabileceği tartışılabilir"

Sağlık Bilimleri Üniversitesi olarak ülkemizde de yurtdışında da örneği olmayan farklı bir üniversite olduğuna dikkat çeken Sağlık Bilimleri Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Cevdet Erdöl, üniversitenin 64 ülkeden 1415'i misafir öğrenci olmak üzere 10 binin üzerinde öğrenciye hizmet verdiğini ifade etti.

Somali Modajışu Recep Erdoğan Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu ve Sudan Nyala Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu ile Sağlık Bilimleri Üniversitesinin yurtdışı eğitim faaliyetlerine de değinen Erdöl, bundan sonrası için Sağlık Bakanlığının da destekleri ile eldeki veri madenciliği ile ülkenin sağlıkta eğitim ihtiyaçları için daha neler yapılabileceğinin tartışılacağını söyledi.

Türkiye Teknoloji Geliştirme Vakfı (TTGV) Başkanı Cengiz Ultav:

"Çevresel ve toplumsal sorunların daralttığı bir ortam inovasyona açık alanlar oluşturulabiliyor"

İnovasyonun tanımını reel dünyada gittikçe daha kompleks hale gelen sorunlara en hızlı çözümlerin üretilmesi şeklinde yapan Türkiye Teknoloji Geliştirme Vakfı (TTGV) Başkanı Cengiz Ultav, kişinin çevresel ve toplumsal sorunların daralttığı bir ortamda yaşanmak mecburiyetinde olduğunu söyledi. Bu daralmanın ateşin bulunmasında da yaşandığını ve inovasyon anlamında düşünüldüğünde daralmanın inovasyona açık bir ortam oluşturduğuna vurgu yaptı.

Ultav, yüzyılın kırılımlarına dikkat çekerek 2012'de Higgs Bozonun ortaya çıkarılması ile birlikte atom altı yapılar ve boşluk biliminin yönetilebilir bir noktaya geldiğine değindi. Gelişmekte olan teknolojilerin reel dünyada verimlilikler şeklinde hayatın içine girerken oluşturduğu 'Yeni Verimlilikler Platformu'ndan bahseden Ultav, 'dizayn, data ve dijital ayaklarından oluşan akıllandırma', 'lojistiğin interneti, üretimin interneti ve servisin internetinden oluşan sürtünmesiz tedarik zinciri' ve 'enerji verimliliği, ileri malzemeler ve paylaşım ekonomisinden oluşan sürdürülebilirlik' olmak üzere 3 sihirli üçgenden bahsetti. Bu üçgenin arasındaki bütünselliğe vurgu yaparak, "Akıllandırma, sürtünmesiz tedarik zinciri ve sürdürülebilirlik sistemlerinin planeter dışı sistemi gibi bir arada ve ahenkli bir şekilde çalışması, dış taraftaki büyük kütle yani 8 milyar insanın olduğu kütleyle hareket, enerji ve mutluluk kazandırabiliyor" dedi. Yeni verimliliklerin birtakım iş modelleri olduğuna dikkat çeken Ultav, "Kule yapılar ve kesin söylem 'out', kuvvet alanları, dalga hareketi ve yapay yapılar 'in', maksimum etkileşim ve hücreyel yapılar 'in', bütünsel ekosistem bazı yapılar 'in', kaos yönetimi ve haciyatmazlık 'in'" şeklinde konuştu.

İlaç Endüstrisi İşverenler Sendikası (İEİS) Türkiye Biyoteknolojik İlaç Platformu Başkanı Murat Barlas: "Tamamen ithalata bağlı bir biyoteknolojik ilaç tedarik modeli Türkiye için sürdürülebilir değil"

Dünyada ve Türkiye'de biyoteknolojik ilaç pazarından bahseden İlaç Endüstrisi İşverenler Sendikası (İEİS) Türkiye Biyoteknolojik İlaç Platformu Başkanı Murat Barlas, 2017 dünya ilaç pazarına dikkat çekti. Pazarın 1,1 Trilyon dolar olduğunu ve bunun yüzde 20'lik kısmına denk gelen 220 milyar dolarının biyoteknolojik ilaç, yüzde 80'ine denk gelen 880 milyar dolarının ise konvansiyonel ilaç olduğunu söyledi. Türkiye'de ise 6,5 milyar dolar olan ilaç pazarında yüzde 17,5'lik kısmına denk gelen 1,13 milyar dolarının biyoteknolojik ilaç, yüzde 82,5'lik kısmına denk gelen 5,33 milyar dolarının konvansiyonel ilaçlar olduğunu belirtti.

Tamamen ithalata bağlı bir biyoteknolojik ilaç tedarik modelinin Türkiye için sürdürülebilir olmadığını ifade eden

Barlas, Ar-Ge yetkinliğinin artırılarak özellikle biyoteknoloji alanında olmak üzere, daha yüksek katma değerli ürünler geliştirilmesi gerektiğine dikkat çekti. Biyoteknolojik ilaç ekosistemi oluşturmak için mevzuat, fiyat ve geri ödeme, teşvik ve nitelikli işgücü konularına eğilmek gerektiğini kaydetti.

Türkiye Sigortalar Birliği (TSB) Genel Sekreteri Mehmet Akif Eroğlu:

"Tüm sağlık harcamalarının yüzde 2,5'inin özel sağlık sigortalarınınca karşılanıyor"

Sigorta sektörünün sağlık finansmanı politikalarındaki yerine işaret eden Türkiye Sigortalar Birliği (TSB) Genel Sekreteri Mehmet Akif Eroğlu, aktif 62 sigorta şirketinin 39'u sağlık branşında üretim yaptığını ve emeklilik şirketlerinin sağlık branşında ruhsat almalarının imkan dâhilinde olduğunu söyledi.

Hizmet kalitesi ve kapsamı itibarı ile SGK sisteminin sürdürülebilirliği konusunda iyimser olmadığını ve bu şekilde uzun soluklu gidilebileceğini düşünmediğini dile getiren Eroğlu, mutlak suretle tamamlayıcı sağlık sigortası ve sağlık poliçeleri ile gelir seviyesine bağlı olarak sigorta mekanizması ve özel sektörün kullanılması gerektiğini söyledi. Devletin yükünün özel hastanelere devredilmesi ve özel hastaneciliğin teşvik edilmesinin sürdürülebilirlik ve sağlığın finansmanı noktasında zorunlu bir durum olduğunu ifade etti.

2017 yılında sağlık sigortalarında 3,5 milyar TL tazminat ödendiğini ve tüm sağlık harcamalarının yüzde 2,5'inin özel sağlık sigortalarınınca karşılandığını belirten Eroğlu, "Sektörümüz tazminat ödeyerek sağlığın finansmanına katkı sağlamak yanında sağlık ekosisteminde kamuya önemli bir destek sağlayan özel sağlık kurumlarının sürdürülebilirliğine de yaşamsal destek vermektedir" dedi.

Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu (DEİK) Sağlık İş Konseyi'nden (Health Business Council) Op. Dr. Genco Çetinkanat:

"Türkiye yurtdışından ihtiyaç duyduğu parayı sağlık turizmi ile elde edebilir"

Türkiye'nin bir sağlık destinasyonu ve kültürler arası geçiş bölgesi olduğunu ve yurtdışından ihtiyaç duyduğu parayı sağlık turizmi ile elde edebileceğini söyleyen Dış Ekonomik

İlişkiler Kurulu (DEİK) Sağlık İş Konseyi'nden (Health Business Council) Op. Dr. Genco Çetinkanat, "Napolyon eğer dünya bir ülke olsaydı İstanbul bu ülkenin başkenti olurdu demiştir. Ülkemiz 6 saatlik uçuş mesafesi ile dünyanın yüzde 60'ına ulaşabilecek bir noktadadır. Gerçekten de dünyanın merkezinde yer alıyoruz ve bunu bir fırsat olarak değerlendirmemiz lazım" diye konuştu.

Çetinkanat, sağlık turizminin dünyada 70-90 Milyar dolarların konuşulduğu büyük bir hacimde olduğuna ve bu konularda Singapur, Tayland, Güney Kore gibi Asya Pasifik ülkelerin daha çok gündeme geldiğine değindi. Türkiye'nin 2023 yılı için uluslararası hastaya hizmet vermek sureti ile 2 milyon sağlık turisti ve 20 milyar dolar gelir elde etmeyi hedeflediğini ve şu anda bu gelirin 2 Milyar dolar civarında olduğunu sözlerine ekleyen Çetinkanat, konuşmasını şöyle sürdürdü:

"Amerika'da yapılan bir çalışmaya göre Türkiye, dünyada kişilerin sağlık turizmi amacıyla gitmeyi tercih ettikleri ülkeler arasında Amerika ve Almanya'dan sonra üçüncü ülke olarak görünüyor. Ancak ülkemizin şu anda dış algısı büyük bir tehdit... Aynı ankette Türkiye'ye sağlık turisti gönderen acentelerin yüzde 26'sı bir daha buraya hasta göndermeyeceğini belirttiği bilgisi yer alıyor. Bunun nedeni de sağlık turizmi yaparken iletişim ve koordinasyon probleminin oluşu. Bir şeyler yapıyor ancak arka planda altyapı ve organizasyon hazırlanmadığı için hasta Türkiye'ye geldiğinde memnuniyetsizlikler yaşıyor."

'Sağlık Teknolojileri', 'İlaç' ve 'Sağlık Hizmet Sunumu' olmak üzere üç TUSAP Vizyon Toplantısının sonucu II. TUSAP Zirvesinde paylaşıldı:

Türkiye'nin sağlık sistemindeki en önemli sorun finansal sürdürülebilirlik

TUSAP Başkanı ve Medipol Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Sabahattin Aydın'ın sunumunu yaptığı TUSAP Sağlık Hizmet Sunumu Raporuna göre, Türkiye'nin sağlık sistemindeki en önemli sorunun finansal sürdürülebilirlik

Sağlık Bilimleri Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Cevdet Erdöl

olduğu belirtti. Sağlık hizmet sunumunda değer bazlı modele geçişin kalite ve sürdürülebilirliğin anahtarı olarak görüldüğü raporda, Sağlık Bakanlığının en başarılı politikasının sağlık sistemine erişim olduğu vurgulandı. İnovasyon bazlı yeni sağlık uygulamalarının yeni değerler üreteceğinin ve dijital iş modeli olan yatırımcıların gelecekte hâkim işletmeciler olacağına belirtildiği raporda,

dijitalleşmenin yeni dönemde hasta, hekim ve sağlık çalışanları deneyimine etkisi de olumlu olacağına dikkat çekildi.

Türkiye jeopolitik monumu ve coğrafi kapsayıcılığı ile global firmalar için cazip bir Pazar

TUSAP Yürütme Kurulu Üyesi Türkay Ufuk Eren'in sunumunu yaptığı TUSAP Sağlık Teknolojileri Raporuna göre, Türkiye'de iyi tesis yapıldığı ancak işletmeci yetiştirme becerisinin yetersiz kaldığı belirtti. Türkiye'nin

jeopolitik konumu ve coğrafi kapsayıcılığı nedeni ile global firmalar için cazip bir Pazar olduğu vurgusunun yapıldığı raporda, yeni girişimcilerden yeterli düzeyde faydalanılmadığına dikkat çekildi. Raporda ayrıca sağlık market kurgusu tedarikçinin ödeme sorununa iyi geleceği ve sağlık market uygulamasının en önemli faydasının finansal risklerin azaltılması ve hızlı sonuç

alınması olduğu belirtildi.

Yüksek yatırım gerektirmesi yeni molekülden özgün ilaç üretebilmenin önündeki engel

TUSAP Yürütme Kurulu Üyesi Türkay Ufuk Eren'in sunumunu yaptığı TUSAP İlaç Sektörü Raporuna göre, ilaç endüstrisinin orta ve uzun dönemde yeni bir molekülden özgün ilaç üretebilme kapasitesi olduğu belirtildi. Yeni bir molekülden özgün ilaç üretebilmesinin önündeki en önemli engelin firmaların karşılayamayacağı kadar yüksek bir yatırım gerektirmesi olduğunun vurgulandığı raporda, fiyatlandırma ve geri ödeme politikalarının endüstrinin yerleşme ve millileşme hedeflerini destekler nitelikte olmadığı kaydedildi.

TUSAP Yürütme Kurulu Üyesi Türkay Ufuk Eren